

23/05/2025

Διάσκεψη για «Το διαχρονικό μήνυμα του Συντάγματος της Τροιζήνας »

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου (EPLO) και η Νομική Σχολή του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου συνδιοργάνωσαν την Παρασκευή, 23 Μαΐου 2025 και ώρα 18:00 στην Αθήνα, στην αίθουσα εκδηλώσεων του EPLO, στην Πλάκα, επιστημονική εκδήλωση με θέμα:

«Το διαχρονικό μήνυμα του Συντάγματος της Τροιζήνας»

Στόχος της ήταν να αναδείξει τη θεσμική σημασία και την ιστορική κληρονομιά του Συντάγματος της Τροιζήνας (1827), του πρώτου δημοκρατικού συνταγματικού κειμένου της νεότερης Ελλάδας, το οποίο αποτέλεσε ορόσημο για τον κοινοβουλευτισμό και την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας.

Συντονιστής της εκδήλωσης ήταν ο Καθηγητής κ. **Κώστας Μαυριάς**, Ομότιμος Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής των Ελλήνων και Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Συνταγματολόγων, ο οποίος, όπως άλλωστε και οι εισηγητές της εκδήλωσης, έχει συγγράψει σχετική μελέτη.

Η εκδήλωση άνοιξε με χαιρετισμό του Ομότιμου Καθηγητή της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και Διευθυντή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου (EPLO) κ. **Σπυρίδωνα Φλογαίτη**, ο οποίος ανέδειξε το ιστορικό, κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο εντός του οποίου κινήθηκε ο Ιωάννης Καποδίστριας, προετοιμάζοντας την Επανάσταση και εντός του οποίου έγινε η επεξεργασία του Συντάγματος της Τροιζήνας.

Χαιρετίζοντας, εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, ο κ. **Μανώλης Μπεντενιώτης**, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου Διοίκησης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου αναφέρθηκε στα ψηφίσματα της Συνέλευσης. Ειδικότερα, τόνισε το ψήφισμα για την εκλογή του Ιωάννη Καποδίστρια ως Κυβερνήτη του ελληνικού κράτους, αλλά και σε εκείνο, με το οποίο ορίστηκε ως έδρα της Κυβέρνησης και της Βουλής η πόλη του Ναυπλίου. Έχει ενδιαφέρον, μάλιστα, η αναφορά του κ. Μπεντενιώτη, ότι στο επίνειο της Τροιζήνας, στο Βίδι, στον κορμό ενός αιωνόβιου δένδρου βρέθηκε η πλάκα που είχε γράψει ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης με τις ημερομηνίες της Συνέλευσης.

Στη συνέχεια ο λόγος δόθηκε στον Κοσμήτορα της Νομικής Σχολής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου και Καθηγητή Δημοσίου Δικαίου, κ. **Κωνσταντίνο Τσιμάρα** ο οποίος, μεταξύ άλλων, ανέφερε ότι «Συμπληρώνονται σχεδόν δυο αιώνες από την ψήφιση του Συντάγματος της Τροιζήνας το 1827. Ένα Σύνταγμα συνδεδεμένο με την άφιξη του Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος ανέλαβε τη διακυβέρνηση της χώρας υπό δύσκολες συνθήκες. Τα δυο αυτά γεγονότα αποτέλεσαν σταθμό στην ελληνική ιστορία».

Οι εισηγητές διατύπωσαν, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες σκέψεις:

Ο κ. **Άλκης Δερβιτσιώτης**, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Δημοκρίτειου

Πανεπιστημίου Θράκης, ότι «Η αναστολή της ισχύος του Συντάγματος της Τροιζήνας ήταν προϊόν της πραγματικότητας και των αναγκών της εποχής. Εμφύλιες συγκρούσεις, ο Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο, και πολιτικές έριδες συνιστούσαν τη δυσοίωση πραγματικότητα. Η εθνική απελευθέρωση απειλείτο από τις επιδιώξεις των μεγάλων δυνάμεων της εποχής και από τους εντεταλμένους τους που έσπερναν τη διχόνοια. Η διακύβευση ήταν η Ελλάς ανεξάρτητη πολιτεία ή φόρου υποτελής προτεκτοράτο του Σουλτάνου. Η αναστολή της ισχύος του Συντάγματος της Τροιζήνας και η θέσπιση νέου ήταν η πολιτική του Ιωάννη Καποδίστρια. Παρά τις κατηγορίες σε βάρος του, ο Καποδίστριας αφενός προδιέγραψε τις μελλοντικές συνταγματικές διατάξεις περί δικαίου της ανάγκης και ιδίως την κήρυξη της χώρας σε κατάσταση πολιορκίας και, αφετέρου έδρασε για να κατοχυρωθεί η ανεξαρτησία της Ελλάδος».

Ο κ. **Ξενοφών Κοντιάδης**, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου του Παντείου Πανεπιστημίου και Πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου, ανέφερε ιδίως ότι «Η Γ' Εθνοσυνέλευση είναι η μακρότερη του Αγώνα, αφού ξεκίνησε τις εργασίες της στην Πιάδα στις 6 Απριλίου 1826 και, μετά από δύο διακοπές και ενδιάμεσους σταθμούς την Ερμιόνη και την Αίγινα, ολοκλήρωσε τον ταραχώδη βίο της στις 5 Μαΐου 1827 στην Τροιζήνα. Δεν είναι άστοχος ο χαρακτηρισμός του Συντάγματος της Τροιζήνας ως του «τελειότερου» από τα Συντάγματα του Αγώνα και προτύπου για τα Συντάγματα της εποχής του. Το πρωτοποριακό Σύνταγμα της Τροιζήνας συναρθρώνει τον δημοκρατικό και φιλελεύθερο χαρακτήρα με ένα αποτελεσματικό σύστημα διακυβέρνησης και με θεσμικές ισορροπίες που θα μπορούσαν ίσως να αποτρέψουν τις πολιτικές κρίσεις που ακολούθησαν».

Ο κ. **Νίκος Παπασπύρου**, Αναπληρωτής Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ανέφερε ιδίως ότι «το Σύνταγμα της Τροιζήνας απέδιδε, στην πιο ώριμη μορφή, την πολιτική φυσιογνωμία της νέας ελληνικής Πολιτείας, αλλά παράλληλα και την αποτυχία επίλυσης του προβλήματος της εκτελεστικής εξουσίας. Τόσο η σημασία της Βουλής, όσο και το ζήτημα της δημοκρατικής νομιμοποίησης της κυβερνητικής εξουσίας, αποτέλεσαν έκτοτε σταθερές στις πολιτειακές αναζητήσεις του Έθνους».

Ακολούθησε συζήτηση.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν πρώην Υπουργοί, ανώτατοι λειτουργοί της Δικαιοσύνης, Πανεπιστημιακοί καθηγητές, δημόσιοι λειτουργοί, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και της Ένωσης Ασκούμενων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών και δικηγόροι, και πλήθος κόσμος.